

V Titovini je „Cerkev svobodna“

Tržaški list "Vita Nuova" je dne 22.9.1945. prinesel izpod peresa dr. Uzdolskega zelo vidno na prvi strani o nečloveškem preganjanju katoliške Cerkve v Bosni in Hercegovini sledeči članek:

"Katoliška Cerkev v Bosni in Hercegovini mora prestopati strašno preganjanje. Katolicizem, ki v teh dveh pokrajinah tvori skrajni obrambni zid proti vzhodu, ni niti pod srednjeveškim turškim gospodstvom prenašal tako težke preizkušnje kot sedaj pod Titovim komunističnim režimom.

Neposredno pred vojno je tu znašalo število katoličanov hrvaške narodnosti ca. 650.000. - Za časa nacifašistične okupacije so se Srbi in Hrvati dali od komunistov preslepiti pod pretvezo osvobodilne borbe proti okupatorju. Churchill je v imenu zaveznikov zatrjeval, da Tito ni vpeljal komunizma, toda za čuda je dal to zagotovilo Churchill in ne Tito. Narod je verjel, kakor je tudi verjel zagotovitom rdečih iz gozdov glede verske svobode in glede ostalih demokratskih svoboščin. Sedaj že cel svet ve, kako so bile izpolnjene te obljube. Danes komunizem vlada neomejeno in je katoliško Cerkev še posebno zasovražil, mogoče zato, ker se je najbolj boji.

Skoraj vsi hrvaški škofje so bili zaprti. Dva od treh škofov gori imenovanih pokrajin t.j. msgr. dr. Šarić iz Sarajeva in fra. Jožef Garić iz Banjaluke sta morala zbežati, ker so jim partizani že iz gozdov grozili, da ju bodo obesili pred katedralo. Vse kat. šole so prepovedali in zaprli, med njimi je treba še posebej omeniti tri stare gimnazije in sicer v Travniku, jezuitsko v Visokem in frančiškansko v Šir. Brijegu. Večina bosanskih izobraženecv in vsi duhovniki so študirali v teh gimnazijah, tudi sedanji minister za prosveto v bosanski vladi Anton Babić je dovršil svoje študije v teh zavodih. Ta krivična odredba je bila opravičena s pretvezo, da so se v teh zavodih vzgajali sami ničvredneži. Toda pravi vzrok temu je to, ker se komunizem boji kat. inteligence.

Jezuited. v Travniku so enostavno vrgli ven iz zavoda in cerkev zapečatili; frančiškane iz Šir. Brijega so pobili, v kolikor istim ni uspelo uiti. Samo v enem "bunkerju" je bilo najdeno 18 trupel duhovnikov - profesorjev. Te pokolje so partizani opravičili z že obrabljenim obrekovanjem, da so se jim redovniki z prožjem v bran postavili.

Isti večer, ko so rdeči vdrli v Mostar, so brez vsakega razloga ubili provinciala hercegovskih frančiškanov dr. Leona Petrovića skupno s 6 drugimi redovniki. Iz Sarajeva so bili vsi župniki razen enega poslani na prisilno delo. Slična usoda je zadelo mnogo drugih duhovnikov v mestu, župnik iz Zenice fra. Bruno Ladan, ki je rešil iz koncentracijskih taborišč 110 Srbov, je bil obsojen na 6 let težkega prisilnega dela, češ, da je imel zveze z okupatorjem (seveda, saj v resnici povedano, ne bi sicer mogel rešiti toliko ljudi). Trenutno čaka razsodbe v sarajevskih zaporih 27 župnikov, kateri so začasno odšli iz svojih župnij radi vojaških operacij in sedaj, ko so se hoteli vrniti domov, so jih zaprli.

Tudi nekaj redovnih sester je bilo obsojenih na prisilno delo in v splošnem so jim prepovedali poučevanje v vseh šolah, potem ko so jih popolnoma orepali.

Komunisti so v zavodih, ki so jih zasedli, odstranili

vse križe in sv. pedobe in na njih mesto postavili Titovo ter zagotavljali otrokom, da jim bo on in ne Kristus dal kruha. Omeniti moramo tudi različne tatvine in ropanja na škodo različnih verskih družb.

Sodni postopki so prava sramota za resnično sodstvo: nobena priča, niti s strani komunistov samih, ne more nastopiti v korist obtoženca, kajti njegova usoda je bila že preje odločena.

Neki sarajevski komunistični ravnatelj gimnazije je, govorec z nekim svojim tovarišem duhovnikom o položaju kat. Cerkve v Jugoslaviji, izjavil: "Dejansko ste obsojeni na giljotino!"

Kidrič se pa drzne v odgovoru na pastirsko pismo jugoslovanskih škofov izjaviti, da "Cerkev še nikoli ni bila tako svobodna, kot je svobodna danes pri nas".

POLITIČNO POHUJŠANJE

Neue Steirische Zeitung je 18. t. m. objavila sledeče:

"Po poročilu Reuterjevega dopisnika so brit. oblasti vznemirjene zaradi neprestanih spopadov na avstrijsko-jugoslovanski meji. Britanske čete stalno patrolirajo na meji, da bi preprečile neodobljene prestopne meje. V glavnem gre za izpade tolp neodgovornih jugosl. elementov, ki odvažajo Slovence, o katerih smatrajo, da niso delovali z njimi med jugoslovansko zasedbo. O nasilnih dejanjih proti Avstrijcem ali Angličem ni nič znanega. Na severni jugoslov. meji je okoli 11 Titovih divizij. Čeprav so te sile precej velike, jih vkljub temu smatrajo kot navadno, obmejno varstvo. Opozoriti pa je treba na to, da se velik del teh čet nahaja v večjih mestih v zimskih bivališčih. V no-tranjosti Avstrije v britanski in ameriški zoni obstoji nevarnost, da se bo razširilo nevojaško kralju zvesto gibanje proti Titu. Znano je, da je veliko monarhistov prišlo iz Jugoslavije v Avstrijo. 16 mladeničev, ki so jih na britanski meji prijeli, je izpovedalo, da so prišli z namenom, da bi pristopili k telesni straži kralja Petra. Prisotnost Titovih nasprotnikov v Avstriji označujejo v višjih zavezniških vojaških krogih kot "politično pohujšanje".

Eighth Army News z dne 18. t. m. pa objavljajo pod naslovom: "Velika nova armada za Jugoslavijo" sledečo vest: "Maršal Tito je izjavil, da se je odločil ustvariti novo veliko armado, ki bo po njegovih besedah "vredna zaveznica Rdeče armade". Porušena jugoslovanska industrija se mora tako popraviti, da bo zmožna preskrbovati "novo armado".

WESTFALSKI SLOVENCİ

Ljudska pravica je 12. t. m. prinesla poročilo nekega "tovariša" o Westfalških Slovencih. Takole pravi:

"Skoro vsi naši izseljenci v Westfaliji so prav tako kot pred vojno spet včlanjeni v svoja prejšnja društva.

Ko smo iskali zvezo z domovino, so mnogi nasedali raznim emigrantskim oficirjem, ki so se predstavljali za borce narodno osvobodilne borbe in so kot taki razvijali najostudnejšo propagando proti novemu stanju v osvobojeni domovini. Vsekekor je vpliv te lažnjive propagande, ki jo podpira inozemska reakcija na vse pretege, vzrok, da so tudi sami koloniji westfalških Slovencev in starih jugoslovanov v Nemčiji mnenja o Jugoslaviji deljena. Z intervencijami pri anglo-amerikanskih okupacijskih oblasteh nismo dosegli skoro ničesar. V splošnem ravnajo anglo-amerikanski zavezniki z jugoslovanskimi izseljenci pravtako kot z ostalimi Nemci. Izgleda, da je vzrok tej krivici v formalitetah, kajti pojavili so se tudi naši stari sovražniki - nemški duhovniki z neutrudljivim germanizatorjem, župnikom Pensundern-om na čelu. Ta družčina se vedno bolj razširja in

razvija svojo delavnost med našimi ljudmi. To delovanje Tensunderna, osnovano na verski podlagi, je skladno povezano z izdajalskim delovanjem nekaterih slovenskih duhovnikov, jugoslovanskih državljanov, ki jih je reakcija prav zadnje dni poslala za dušne pastirje med naše izseljence. Ti izdajalski slovenski duhovniki so najbolj aktivni člani nemškega raznarodovalnega zavoda.

Tako smo ostali sami in bomo ostali ob škodljivem izdajalskem delovanju reakcije: Slovenci na Westfalskem brez vsake pomoči in zaščite vse dotlej, dokler ne bo izseljeniško vprašanje rešeno med anglo-amerikanskimi oblastmi na eni in med demokratično federativno Jugoslavijo na drugi strani.

Nujno je potrebno, da nova ljudska oblast iz domovine čimprej pošlje na Westfalsko primerno število učiteljev ali učiteljic, ki naj bi pričeli s šolskim in kulturno-prosvetnim delom med našimi izseljenci. Naša westfalska kolonija je raztegnjena na ozemlje, ki je tako veliko kot približno naša Gorenjska."

Komunisti po svoji stari metodi vsakega, ki dela proti njim, oblastijo z vsemi mogočimi lažmi. G.Tensundern ni nikakr ponemčevalec naših izseljencev, marveč se je celo sam naučil slovenskega jezika, da more med Slovenci pastirovati v slovenščini. Naše izseljence je že večkrat pripeljal v Slovenijo, da nebi zgubili stika s svojo rodno zemljo in svojim narodom. Zaradi velikih zaslug za slovenske izseljence je postal konzistorialni svetnik ljubljanske škofije, ker zdaj našim rojakom odpira oči, da spoznajo dejansko stanje v Titovini bi ga komunisti radi ožigosali kot ponemčevalca naših ljudi.

Potreba po kulturnih delavcih med westfalskimi Slovenci je pa res kričeča. Kaj pa, ko bi se med emigranti našlo kaj požrtvovalnih učiteljev in učiteljic, ki bi šli med naše izseljence? Saj nekaterim našim ljudem meje niso nikake ovire. Veliko narodno in kulturno delo nas čaka med našimi izseljenci na Westfalskem.

Sv. Stolica in poljska vlada

Kot smo že poročali, je poljska vlada preklicala konkordat s sv. stolico, češ, da se ga le ta ni držala. Očitala je zlasti Vatikanu, da je poljske škofije izročil med okupacijo nemškimi škofom. Sv. Stolica je sedaj objavila uradno noto o tem vprašanju, v kateri ugotavlja, da ni nikdar kršila konkordata s tem, da je v mestih Chelmu in Poznanju imenovala za nemške vernike nemške škofije administratore, nikakor ni prestopila mej konkordatnih obveznosti. Škofija v Kulmi je sv. Stolica začasno prepustila gdanskega škofu, ker je bil domači škof v izgnanstvu. V Gnjeznu in Poznanju je škofoval kardinal Hlond. V njegovi odsotnosti je sv. stolica imenovala za apostolskega administratorja msgr. Breitingerja za katoličane nemške narodnosti, ker je okupacijska oblast prepovedala poljskim duhovnikom dušnopastirsko delovanje med nemškim prebivalstvom celo v smrtnih slučajih.

Poljska vlada je sama tista, ki je prekršila in krši konkordat v sledečih točkah: 1) poljska duhovščina in poljski verniki ne morejo občeovati s sv. stolico, kar je proti 2. čl. konkordata, ki ugotavlja svobodo takega občeovanja; 2) škofje in duhovniki so bili v zadnjem času aretirani, ne da bi se upoštevala člena 20. in 22. konkordata; 3) vlada je odpovedala podporo cerkvenim osebam, kar je proti 24. členu konkordata.

Ameriški tednik "The Tablet" poroča sledeče novice o verskem položaju v Poljski tostran in onstran Curzonove črte: Metropolit katoliških Ukrajincev, Lvovski nadškof Jožef Slipy je bil aretiran s tremi drugimi katoliškimi prelati in poslan v Kiev. Govori se, da je eden od teh, 78 let stari škof Chonyszyn na poti v Kiev umrl. Sovjetske oblasti sistematično odstranjujejo katoliške ukrajinske duhovnike in jih nadomeščajo s pravoslavnimi.

TUDI RUSIJA BO IMELA ATOMSKO BOMBO

Eight Army News so 16. t.m. poročale: "Vodilni francoski znanstvenik Paul Rivel je izjavil, da bosta v teku prihodnjih 6 mesecev Rusija in Francija v posesti tajnosti atomske bombe. Dejal je, da so Rusi odpeljali v notranjost Rusije skupino nemških znanstvenikov, ki so jih ujeli na nekem danskem otoku, "ki so bili tik pred tem, da uspešno zaključijo svoja raziskovanja o atomski bombi." Rusom so prišli v roke vsi znanstveni zapiski in vse poizkusne naprave. Dodal je, da se ti znanstveniki zmožni sestaviti atomsko bombo, ki bo 60krat močnejša od one, ki so jo uporabili proti Japonski."

Iz pisma od doma

Po 10 maju 194. so komunisti tajno pokopali nasilno umrčene domobrancelje in druge nasprotnike sedanjega režima v takozvanem Brezarjevem breznu ob potoku Glinščica ob robu Ljubljane. Na mrliče so naložili kamenje tako, da so krvave pene udarile ven, a sosednji odtoki vode so se zastrupili in je prišlo do številnih zastrupljenih ljudi in živine. Mestni fizik t je odkril vir zastrupitev a je moral molčati. Komunisti so brezno s pomočjo nemških ujetnikov ponovno odprli. Ujetniki so morali razpadajoče mrliče nalagati z golimi rokami na kamijone in jih voziti na Toško čelo. Po podatkih občividecev je bilo teh mrličev 25 kamijonov.

V drugi polovici avgusta so komunisti odpeljali pri Igu Tomazina Antona iz Lešnjaka. Čez tri dni so pastirji našli njegovo truplo plitko zakopano nad tomišeljko cerkvijo pod Krimom.

Pred poltrem mesecem sta se vrnila v Strahomer in Vrblenje pri Igu dva biv. domobrancelja. Komunisti so ju ponovno odpeljali. Ljudje so ju nato našli obešena nekje na ljubljanskem barju.

Zadnje dni komunisti pobirajo po amnestiji vrnjene domobrancelje, ki jih potem kmetje najdejo navadno mrtve. Na ta način je bilo zadnje čase pobitih 7 biv. domobranceljev. Enega so strahotno mučili. Njegov brat, ki je partizan, je za to zvedel, pa sedaj drugi partizani nanj pritiskajo, da mora molčati.

27/JUGOSLOVANOV ARETIRANIH.

Po poročilih rimskih listov je bilo v Rimu zaradi črnoborzijanstva aretiranih 26 jugoslovanov, ki so pripadali Mihajlovičevim in Nedičevim vojaškim enotam.

NAMESTO ŠOLSKE MAŠE - MITING.

V Titovini so imeli pretekli ponedeljek začetek šolskega leta. A brez šolskih maš. Namesto maše so imele šole obvezne mitinge. V Ljubljani je bil za vse gimnazije in ljudske šole obvezen miting na Kongresnem trgu. Če je bil katehet dovolj pogumen, je povabil dijake k maši prejšnji dan, v nedeljo. Dijaki pa so k maši prišli ali pa ne, kakor se jim je zljubilo.

UŠIVOST V LJUBLJANI. Ker so ušivci iz gozdov zdaj v Ljubljani, so seveda s seboj zanesli v Ljubljano tudi uši. Slov. por. 13. okt. piše tole: zdravstveni ods. MNOC okr. mesta Ljubljane poziva vse prebivalstvo, da najvestneje

zatira uši, kjerkoli se pojavijo. Posebno v zimskem času morejo uši prenašati kali težke nalezljive bolezni, pegavca. Vsak borek in petek naj pridejo v ambulatorij v Delavskem domu oni, ki so našli osebne in gvančne uši, da se okopljejo in očistijo uši. Kjerkoli pa se pojavi ušivost v večji meri in se uši ne dajo odpraviti z običajnimi sredstvi, naj se to nemudoma javi zdravstvenemu odseku."

KINO MOSTE je pred kakim mesecem skoro pogorel. Zdaj je začel zopet obratovati. Uprava se trudi, "da ustreže želji močnejšega prebivalstva, ki je na vsakem sovsem sestanku zahtevalo, da bo be tudi Moste odlične sovjetske filme."

KROŠNJARJENJE PREPOVEDANO. Ljubljanski mestni narodno osvobodilni svet je sklenil prepovedati krošnjarenje.